

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN

Per week	0.35	Per 3 maanden	3.75
Per maand	1.25	Per 6 maanden	7.50
Per jaar	14.—		

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD

Dr Aug. BORMS — Albert VAN DEN BRANDE
BURELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1990

AANKONDIGINGEN

Tweede blad., per regel 2.50	Vierde blad., per regel.. 0.50
Derde blad., id. 1.—	Doodsbericht 5.—
Voor alle annonces, wende men zich: ROODESTRAAT, 44.	

DE BLOKKADE VERBROKEN

De centralen zijn er in gelukt zich een weg te banen over den Balkan naar Konstantinopel, en daardoor is ook de blokkade, waaraan ze sinds het uitbreken van den oorlog blootgesteld waren, verboden.

Vijftien maanden lang waren de middeelen van den oorlog over de zijden omringd. Ze waren vast ingesloten in een sterken kring van ijzer en staal en hoe ze ook aanbeukten tegen het Westen en Oostenfront, ze konden den muur hunner vijanden wel doen wijken, soms over groote afstanden, maar een volledige doorbraak, een bestendige bres konden ze niet bewerken.

Wat werd van die blokkade al niet verwacht?

Dat ze een beslissende faktor zou zijn in den wereldoorlog en den zege aan de Entente zou verzekeren, zelfs dan als de bondgenooten er niet zouden in slagen het Duitse leger over zijn grenzen terug te drijven. Die nauwe insluiting van de middenrijken zou niet alleen hunnen handel met overzeesche gewesten tijdens den oorlog opheffen, en hem, alsook de inlandsche nijverheid, een knak toebrengen, die zich lang na het sluiten van den vrede zou doen gevoelen; ze zou ook spoedig gebrek aan levensmiddelen, grondstoffen en geld doen heerschen en daardoor het voortzetten van den oorlog voor Duitschland en Oostenrijk onmogelijk maken.

Dat het in hoofdzaak industriele Duitschland, hetwelk met zijn bevolking van 68 miljoen zielen, in vredetijd ongeveer 40 t. h. van de totale behoefte aan levensmiddelen uit het buitenland moet betrekken, spoedig door schaarste aan eetwaren zou worden genepen, wanneer invoer uit den vreemde niet meer mogelijk bleek, kon men vrij algemeen als vaststaande beschouwen. Deze schaarste zou onvermijdelijk de prijzen der levensmiddelen op reusachtige wijze doen stijgen; waarop zou volgen algemeene ontevredenheid van 't Duitse volk, vooral van den arbeidersstand, die zou beginnen in te zien dat de "militaire kaste" hen in een wanhopig avontuur had gesleept. Ontevredenheid, opstand in Berlijn.... Met een klein beetje verbeelding en geden wil, gesterkt door "hoop en wensch" was de zaak spoedig rooskleurig getint....

Te meer omdat men niet alles uitsluitend van de voedingskweste moest verwachten. Geen enkel ministerie, geen enkel militair deskundige, zou meende men, had het reusachtig verbruik van munitie en materieel voorzien, dat een moderne oorlog meebrengt. Daarbij, een oorlog die bijna al de jonge mannen van Europa onder de wapens zou brengen, die miljarden zou kosten en de rijkste staten — naar de voorzegging der economen — op enkele maanden zou ruïneren; die door de wredeheid der middelen uitgevonden door de moderne techniek, den afschuif van heel de beschafte wereld zou verwekken; kon onmogelijk lang duren en men mocht op grond der redenen veronderstellen dat de voorraden door Duitschland opgehoopt, spoedig zouden zijn uitgeput. Gebrek aan koper, katoen, rubber, enz., zou het groote leger van den keizer, 't machteloosheid doemen en Duitschland aan de genade van zijn vijanden overleveren.

En nog een andere faktor kwam die meening versterken: Duitschland kon zijn waren, de voortbrengst zijner groote nijverheid niet meer uitvoeren. Zij moesten, bijna waardeloos, in de magazijnen blijven opgestapeld en konden niet ten gelde worden gemaakt, en dit op een oogenblik dat de oorlog dagelijks miljoenen verslond en het land behoefte had aan geld. Gebrek aan financiële sterkte zou den doodsteek toebrengen aan het land, dat zoo trotsch ging op zijn materiele kracht....

Nee, de redeneering was niet slecht gevonden, ze was niet onoversticht, niet kleinseggend, niet verwaand; ze had maar eene fout namelijk dat de feiten haar niet hebben gestaafd....

Het was in ieder geval het beproeven waard, meende men. Lukt het plan niet volkomen, werd Duitschland door die blokkade niet verplicht den oorlog te staken; in ieder geval zou het Duitse volk, door 't gebrek aan levensmiddelen, al de zwaarte van den bitteren krijg en van de macht der vereende vloeten voelen; het te kort aan grondstoffen en geld zou ten minste de kracht van 't Pruisisch militarisme een beetje temperen en Duitschland tot een minder geduchten tegenstrever maken....

Het is moeilijk nu reeds juist uit te maken welken invloed de isolatie, de afzondering van de centralen, op het verloop der kriegsverrichtingen heeft gehad. Toch kan men thans als een feit

aannemen, dat allen, die hoogergeroemde illusies hebben gekoesterd, in hunne verwachtingen werden bedrogen.

Dat de bevolking in Duitschland heeft gemord tegen de spekulanten, die van den toestand wilden misbruik maken om de menschen te stroopen, is aan te nemen. Het kan zijn, het is zelfs waarschijnlijk, dat het daarbij op openbare verkoopplaatsen wel eens tot opstootjes kwam — in vredetijd is het bij ons wel eens gebeurd, dat de boeren die op de markt te hooge prijzen vroegen, hunne waren zagen afnemen en wat oorvielen op liepen in plaats van geld te ontvangen — maar van een geregelden opstand tegen de overheid, die ten slotte toch zou bekend geraakt zijn, heeft men nimmer gehoord. Integendeel, de leiders en de pers in Duitschland hebben het uithongeringplan tegen het volk, behendig aangehaald als een bewijs dat de Entente niet zoozeer wenschte ideale doeleinden te bereiken, maar het vooral gemunt had op het bestaan van 't Germaansche rijk en op de vernietiging van 't Duitse volk.

Wat er ook van zij, heeft er in Duitschland ook wat schaarschte geheerscht, van uithongeren wordt al een tijdje niet meer gesproken omdat dit onmogelijk blijkt.

Welk gebrek aan sommige grondstoffen in de middenrijken er ook moge geweest zijn, of nu nog is, de Russen hebben dezen zomer moeten ervaren dat het den legers der centralen volstrekt niet mangelt aan kanonnen en munitie, want juist hun overvloed in dit opzicht heeft den Russen zoo'n erge neerlagen bezorgd. En nu nog onlangs kon de moeilijke Donau-overgang zoo snel werkstelligd worden, door eene krachtige artillerievoorbereiding.

Heerscht er in Duitschland gebrek aan geld?

De laatste oorlogsleening die iets meer dan 15 miljard frank opricht, laat dit moeilijk veronderstellen. In ieder geval is het erg te betwijfelen of door de blokkade de financiële kracht van Duitschland ernstig werd geschaad. Sommigen beweren het tegendeel, o. a. een groot financieel blad, de Engelse "Economist". Wat is toch het geval? Een volk is in 't algemeen moeilijk tot sparen te bewegen. Hadden de Duitschers levensmiddelen en grondstoffen, tegen goud geld, in het buitenland kunnen aankopen, ze zouden zich waarschijnlijk die weelde niet hebben onttogen en dan hadden ze zich arm gekocht. De blokkade heeft hun dit belet. Zij hebben hunne allerdingendste behoeften herleid tot een minimum en, uit vrees voor gebrek, de voortbrengst van 't land ontzaggelijk opgevoerd.

De bondgenooten hebben de Duitschers tot sparen en werken gedwongen! Zij hebben hen gedwongen, in zake levensmiddelen, zich tot het hoogstnoodige te bepalen — o. a. het brood-rantsoeneren —; zij hebben hen verplicht te benutten al wat vroeger ongebruikt werd weggesmeten — bijv. het afwaschwater wordt in de botels gefilterd en het aldus verkregen vet wordt als machiensmeer gebruikt! —; zij hebben bewerksteld dat dezen onder het Duitse volk, die nooit de spade hadden gehanteerd of den grond hadden bewerkt, hunne bloemtuinen, parken en braakliggende gronden tot moestuinen hebben herschapen waar ze zelf allerlei groenten kweeken en aardappelen planten. Waar, van den eenen kant een heel volk — van 68 miljoen menschen! — gedwongen werd minder te verbruiken en niets onbenutttig te laten verloren gaan; van den anderen kant de voortbrengst werd verhoogd, kan dit niet anders voor gevolg hebben gehad, dan eene enorme besparing, waarvan de omvang zich nu nog niet laat bepalen.

Maar Duitschland kon toch niets uitvoeren en dus geen geld verdienen? Zeer juist. Men neme daarbij nochtans in aanmerking: 1° dat den uitvoer van een oorlogvoerend land altijd afneemt, door dat zooveel werkrachten zich in 't leger bevinden, en ten 2° dat Duitschland niets kon invoeren, dus, in den vreemde, niets behoefde te koopen en dan ook geen geld uitgaaf.

De landen der Entente doen groote bestellingen in Amerika en het geld dat ze daaraan besteden is voor hun eigen land totaal verloren, vermits het in ruiling bekomen materiaal, bij 't verbruik in den strijd, wordt vernietigd. De Duitschers nu waren verplicht al de grondstoffen in eigen land te koopen en ze in eigen land te laten verwerken. Al wordt daardoor een groote inspanning van de nationale nijverheid geveerd, dit heeft toch het voordeel, dat het geld in het land blijft en de eigen burgers laat leven. De nijveraars die geld winnen

met het vervaardigen van al wat het leger behoeft, kunnen die winst gebruiken voor inschrijvingen op de oorlogsleeningen. De opbrengst der leeningen wordt besteed aan nieuwe bestellingen voor 't leger, waarop door de nijveraars weer nieuwe winsten worden gemaakt, die nog eens voor een toekomstige leening kunnen dienen.... Dit economisch proces, waarin waarschijnlijk het geheim ligt besloten van Duitschland's financiële kracht, kan zich niet in 't oneindige herhalen; maar de verbazen- de uitslag der laatste leening, en de groote bedragen die leveranciers van 't leger daarop inschreven, bewijzen dat 't onvoorzichtig zou zijn op dien faktor al te zeer te rekenen.... vooral als men niet zinnens is den oorlog onbepaald langen tijd voort te zetten.

Men kan hier nog bijvoegen dat de manier waarop onze bondgenooten de blokkade hebben toegepast, zeker geen genegenheid heeft doen winnen, voor de Entente, bij de neutralen wier belangen daardoor werden geschaad. Zij maakt nu nog, zooals men weet, het onderwerp uit van eene bittere nota van de Vereenigde Staten aan Engeland.

Nu die blokkade door het terugdringen der Serviërs en het ingrijpen van Bulgarië is verboden, en de centralen reeds bezig zijn zich meester te maken van de kopervoorraden in Servië en straks ook groote hoeveelheden van dit kostbaar metaal uit Klein-Azië zullen kunnen betrekken; nu zij den overvloedigen oogst van Bulgarië en zelfs van Roemenië over den Donau naar hun land kunnen voeren, mogen we de blokkade als grootendeels mislukt beschouwen. Want, zelfs als de Entente-troepen er in slagen, wat niet heel waarschijnlijk lijkt, binnen korten tijd de Oostenrijksche, Duitse en Bulgarsche legers terug te drijven en de insluiting te herstellen, dan zullen de centralen toch al genoeg voorraden hebben opgedaan om een heel tijdje voort te boeren zonder gevaar voor gebrek.

Het is nu wel waar dat de blokkade ook nu nog gedeeltelijk bestaat, daar de centralen nog altijd geen overzeeschen handel kunnen voeren. Maar, als dit niet voor gevolg heeft dat er in hun land spoedig gebrek komt — wat nu niet meer zoo waarschijnlijk is — waardoor ze den oorlog moeten staken, dan wordt het hoofddoel van den strijd, het vernietigen der Duitsch-Oostenrijksche strijkrachten, door de blokkade niet bevorderd. Het knakken van den Duitschen handel kan, met het oog op de toekomst, voor konkurrenten van Duitschland heel voordelig zijn; maar "daarvoor" toch, meenen we, wordt den oorlog niet gevoerd.

Alles samengenomen kunnen wij besluiten dat onze bondgenooten zich nopens de gevolgen van de blokkade hebben misrekend. Wij maken hun daarvan geen verwijt; misrekeningen zullen immers altijd tot het gebied der menschelelijke daden behooren.

Maar we zouden er te dezer gelegenheid toch eens willen op wijzen dat "eene belegering op verre afstand van Duitschland en Oostenrijk", waarbij men lijdelijk afwacht tot de belegerden door honger en gebrek aan materiaal gedwongen worden te kapitulieren, — zooals die blijkbaar door de bondgenooten wordt toegepast — ten aanzien van de nieuwe omstandigheden geen kans van slagen meer heeft.

HUIGH.

ONZE LETTERKUNDIGE PRIJSKAMP

Hippoliet Meert
1865

Geboren te Aalst in 1863; leeraar aan 't Koninklijk Atheneum te Gent, waar hij de kollega was van den grooten dichter René de Clercq.

Hij heeft dus dit jaar de vijftig bereikt en is een man die mede aan het hoofd staat van de Vlaamsche Beweging, zich in alle omstandigheden, ook in dezen benard en verwarden tijd, een goede leider toonend.

Drogredenen zullen hem niet verschalken; raadgevingen uit berekening of lafheid hem niet versagen; liefde noch haat hem verblinden. Hij kent alleen zijn plicht jegens zijn vaderland, jegens het Vlaamsche volk.

Alles wat hij deed of verneem, schreef of wreef, was ter ere van de moedertaal. Hij is een taalgeleerde van 't ras van Willems, Snellaert en David. Hij is een schrijver wiens rake woord en klemmend betoog al de Destrée's deernlijk haviende.

In Distels, heeft hij de Vlaamsche taal gewijd gelijk de ijverige tuinman doet met zijn veld, dat vol onkruid is geschooten.

Met Ruusbroeck's Taal en Het voorwoord Du, werd hij tweemaal bekroond door de Vlaamsche Akademie — die hem al lang in haar schoot had moeten opnemen.

Hij verrichtte groot werk: hij stichtte het *Algemeen Nederlandsch Verbond*, een tegengif van de *Alliance française*, die over ons land woekerde en thans bezig is het nog gezond-Nederlandsche Holland wormstiek trachten te maken.

Het *Algemeen Nederlandsch Verbond* jiert voor een Groot-Nederland, 't behartigt de belangen van alle Nederlandsch-sprekenden, in welk gewest het ook zij, en wil den broederband tusschen alle Nederlanders bewaren, nimmer toehalen of herstellen.

Aan degenen die zeggen: "Het Nederlandsch wordt nergens gesproken en heeft geen toekomst", antwoordt Hippoliet Meert:

"Het Nederlandsch is geen van de talen, die achteruitgaan, want het aantal Nederlandsch-sprekenden neemt gestaag toe; en op zijn immer zich uitbreidende taalgebied heeft het Nederlandsch een zeer schoone toekomst, als wij, Nederlanders aan onze taal die toekomst weten voor te bereiden."

In Europa wordt Nederlandsch gesproken door 5.000.000 menschen in Noord-Nederland, door 3.600.000 in Vlaamsch-België en door nagenoeg 100.000 in Fransch-Vlaanderen.

Van zijne bevolking heeft Noord-Nederland darenboven vroeger duizenden afgestaan voor de emigratie.

Zoo drong onze taal in Zuid-Afrika, niet de Boeren, van aan de Kaap tot in Portugeesch Angola door. Trots de Engelse overheersching en den Engelschen overwegenden invloed, tracht ze zich op te houden door toedoen van onverpoode en bewonderenswaardige pogingen van edelhartige Afrikaanders. Dezen ijveren vooral om in Zuid-Afrika een onderwijs uit te breiden, doorkoken van nationalen geest en ingericht op nationalen grondslag, d. i. met het Nederlandsch als voertaal of *medium*, zooals men in Zuid-Afrika zegt, in de scholen bezocht door kinderen, wier moedertaal het Zuidafrikaansch of vereenvoudigd Nederlandsch is.

Hoe belangwekkend is het, eens nader te onderzoeken welke plaats het Nederlandsch in andere gewesten heeft veroverd. Men herinnere zich even hoe de Nederlanders onder de vroegste kolonisten in Noord-Amerika waren. Door hen kwamen de eerste volkplantingen aldaar tot stand op de Westkust; in 1612 stichtten ze Nieuw-Amsterdam, dat Nieuw-York geworden is; dan Breukelen (Brooklyn); Bloemendaal (Bloomington); Haarlem, enz. Deze landstreek droeg in dien tijd den naam van Nieuw-Nederland; Nieuw-Nederland valt, in 1664, in handen van de Engelschen en is thans New-Jersey geworden. Daarop is een overstroming van duizenden Angelsaksers gevolgd. De Nederlandsche kolonisten, die zich hier gevestigd hadden, zijn langzamerhand verongelukkig en hun nakomelingen hebben de taal van hun vaders verloor.

Behalve deze oorspronkelijke kolonisten, de Knickerbockers genoemd, zijn de Nederlanders, die zich in de Vereenigde-Staten in de 19de eeuw gevestigd hebben, zeer talrijk. Zoo vindt men vele volkplantingen met Nederlandsche namen: Holland, Friesland, Oostburg, Prinsburg, Vlissingen, Amsterdam, De Pere, Hoboken, Zeeland, Pella, Middelburg, Overijssel, Graafschap Drenthe, Wilhelmina, enz.; andere, die aan Nederland of zijn geschiedenis herinneren: Orange-City. In tal van Amerikaansche steden hebben Nederlanders zich in dichte massa's nedergezet, als te Chicago, waar er een 80.000 zijn (Vlaamingen en Hollanders), te Battle-Creek, Englewood, Kewanee, Milwaukee, New-York, San-Francisco, Paterson, Roseland, Gano, Kalamazoo, Cleveland, enz. In deze steden verschijnen ook tal van Nederlandsche bladen: te Chicago *De Nederlandse Excelsior*; te Holland, Michigan, *De Grondwet*; te Kalamazoo, *De Hollandse Amerikaan*; te Paterson, *De Telegraaf*, enz.

Ook hebben de Nederlanders, op onderscheidene plaatsen, vereenigingen gesticht ter beoefening van de Nederlandsche letterkunde, het Nederlandsche tooneel, den Nederlandschen zang. In het éne stadje Paterson bestaan de volgende Rederijkersmaatschappijen: *De Bloemenkrans*, *Harmonie*, *Tot Nut van 't Algemeen*, *Excelsior* en de Frieseche Vereeniging: *Uitspanning toch Ynspanning*. Het Nederlandsch begrafenisfonds *Zelf-Help* van Chicago telt 7.000 leden.

In Zuid-Amerika wordt onze taal gesproken in de Nederlandsche koloniën Curaçao en Suriname.

In deze kolonie verschijnen enkele Nederlandsche bladen, b. v. *De Aru-*

basche Courant op Aruba; op Curaçao *De Vrijmoedige*, *De Wekker*, *Amigoe di Curaçao* (in 't Spaansch en 't Nederlandsch). In de kolonie Suriname hebben we een kolonie met Nederlandsch bestuur, Nederlandsche ambtenaren en ingezetenen, Nederlandsche scholen, een Nederlandsche dagbladspreker. Zoolang deze koloniën onder Nederlandsche vlag blijven, heeft onze taal hier een veld voor hare verbreiding.

Denzelfde toestand nemen we waar in Nederlandsch Oost-Indië, met dit verschil, dat deze kolonie oneindig uitgebreider is en welvarender en dat zich hier, buiten de inboorlingen, een aanzienlijk getal Nederlandsch-sprekenden bevinden: Nederlandsche ambtenaren, planters, nijveraars, en andere Europeaanen, wier getal 60.000 overtreft. Ook wordt Nederlandsch gesproken door de Indo's, d. z. afstammelingen van Europeaanen en inlandsche moeders; ook, maar minder, door de inboorlingen. Door de meest ontwikkelde onder dezen wordt de kennis van het Nederlandsch op prijs gesteld. Immers, zoodra ze zich tot hogere beschaving willen verheffen, wordt de kennis van een Europeesche taal, waarin een uitgebreide letterkunde het kapitaal van de moderne beschaving behelst, hun onmisbaar; en de eerste Europeesche taal, waar ze kennis mede maken, is de onze. Dertig miljoen onderdanen staan onder Nederlandsch gezag en voor die talrijke miljoenen menschen wordt het Nederlandsch de taal, die hun den weg tot hogere beschaving ontsluit.

Wanneer we aldus onze blikken laten weiden over het uitgestrekte gebied in de wereld, waarover onze taal verbreid is, dan is er geen reden om ons door kleinmoedigheid te laten bekrampen. Onder de kleinere moderne volken is er geen, waarvan het taalgebied het onze in uitgestrektheid overtreft. We mogen zeggen: Onze taal heeft een schitterende toekomst; maar onze stam, met zijn nauwer aan elkaar aangesloten hoofdvertakkingen, moet haar die met een hooggespannen, krachtigen wil weten voor te bereiden. Laten we ons, Nederlanders over de wereld, leiden door eene hooge bezieling: den wil om, trots alles en trots allen, vast te houden aan onze zelfstandigheid, dan hebben we 't in onze macht om ons op te werken tot een hoogte, die ons met eere een glansrijke plaats doet innemen in de rij van de volken.

Wij voegen erbij: Indien Kongo in het Vlaamsch werd bestuurd, zou het zich door de Nederlandsche taal aansluiten met de vernederlandsche Kaapkoloniën.

Onder de kleinere volken, Zweden, Noorwegen, Denemarken, Holland, Zwitserland, Portugal, Griekenland, Bulgarië, Roemenië, zijn de Vlamingen op zichzelf genomen, nagenoeg het sterkst in getal en Vlaanderen is toch het eenigste volk dat geen hogeschool in de eigen taal bezit.

't Is wel een tijd om te zwijgen en zich onvoorwaardelijk tevreden te verklaren voor de toekomst!

N. B. — Griekenland heeft twee hogescholen, te Athene en te Korfoe; Servië heeft één hogeschool; Roemenië, twee; Bulgarië, één; Zwitserland heeft drie uitstekende Duitstalige hogescholen (Bern, Basel, Zurich, met daarbij nog Fransche fakulteiten te Geneve, Lausanne en Freiburg); Noorwegen heeft één hogeschool; Zweden, twee. Zelfs voor IJsland, 100.000 inwoners, in sneeuw en ijs bedolven, is er een hogeschool te Reikiavik. Sinds verleden maand heeft Polen een Poolsche hogeschool te Warschau. Vlaanderen alleen... niets!

DAGELIJSCH NIEUWS

VRUOLIJKE GESCHIEDENIS VAN EEN FRANSKILJOENSCHEN GROOTMEESTER. — "Au Grand Laboureur" komen dagelijks eenige oomes van het Antwerpsch franskiljoenisme steeds aan dezelfde tafel bijeen, waar hij, als de echter grootmeester, troont. Daar worden dan telkens eenige flaminganten afgemaakt en voor de zwarte lijst bestemd, wat gesnoefd en gepocht en de nieuwste praatjes die in de stad de ronde doen, over tafel gevezelde.

De felste opsnijder is daarbij natuurlijk de grootmeester in kwestie. Onlangs kwam hij evenwel met eene geschiedenis voor den dag, die zijn anders zeer lichtgeloovig gezelschap niet kon slikken. Hij had namelijk het noemmaal genomen in den "Paon Royal", waar eveneens vele Duitse officieren aangezet waren.

Op zeker oogenblik, zoo vertelde hij, met eene Tartarische radheid van tong en Gasconische gebaren, hief het orkest "de Wacht am Rhein" aan. "Ausstößt je me lève et je leur crie:

"Silence!" (Seffens sta ik op en roep ik hun toe: "Zwijgt!"). Een hooger officier gaat naar den orkestmeester toe en doet hem onmiddellijk uitscheiden....

Van alle kanten luidt gelukwenschen en bewonderende blikken vanwege 't gezelschap in den "Grand Laboureur". Maar toen de stralende grootmeester weg was, werd besloten op staanden voet te gaan vernemen of die heldendaad werkelijk zóó gebeurd was. De heer E. trok dadelijk naar den "Paon" en vroeg aan den gerant hem te willen vertellen wat er den vorigen dag gebeurd was met zijn vriend en die Duitse officieren.

O! volgaarne. Mijnheer X... (hier noemde hij den naam van den grootmeester) zat hier in gezelschap van eene jonge dame en haar zoon. Toen de muzikanten "Die Wacht am Rhein" begonnen te spelen, riep dit jongetje: "St!" waarop M. X... rechtsprong en luidop den knaap toesnauwde: "Taisez-vous, polisson!" (Zwijg, scheim, die ge zijt!).

Of er nu in den "Grand Laboureur" met dien snoeshaan gelachen wordt!... **ANTWERPEN EN ROTTERDAM.** — Wij lezen in de "N. R. Ct.", Vrijdag 3 Dec. ochtendblad:

"Van Engelse zijde. — Londen, 2 December. (Reuter, part.) — In een denavondt verschenen rapport van Maxse, den Engelschen consul-generaal te Rotterdam, verklaart deze:

"Aan het eind van den oorlog, denk ik, dat wat Nederland aangaat, een groot tijdperk van welvaart zal aanbreken, niet alleen voor Nederland en zijn kooplieden, maar ook voor den Engelschen handel.

"In ieder geval schijnt het duidelijk dat Rotterdam gedurende een aantal jaren na het einde der vijandelijkheden, een groote invoerhaven van het vaste land zal zijn. Om redenen, waarover he, onnoodig is uit te weiden, zal het zooveel voor Antwerpen als voor Hamburg nog vele jaren duren alvorens zij hun vroegere welvaart hebben herkegen.

"Indien de Engelse reeders en kooplieden daar nu al rekening mee houden en er bij zijn om hun voordeel te doen met de groote bedrijvigheid in den handel, die ongetwijfeld na het sluiten van een bevredigenden vrede zal intreden, dan zie ik geen reden waarom zij niet in ruime mate zouden deelen in den voorspoed van Nederland."

Wat beteekent dit ambtelijk verslag van den Engelschen konsul-generaal te Rotterdam?

Dat Antwerpen, even als Hamburg, nog vele jaren van hun vroegere welvaart verstoken zullen blijven?

Dat de Engelse reeders en kooplieden zich met Rotterdam moeten verstaan, omdat het de groote invoerhaven van het vasteland zal zijn, en Antwerpen aan zijn lot en verval moet worden overgelaten, schijnt ons in de gegeven omstandigheden een al te bar standpunt van zelfucht en eigenbaat.

Wij beseffen wel dat Engeland noch Frankrijk, veel kunnen doen voor de Antwerpsche haven, doch dat Englands reedery en koophandel officieel worden uitgenoodigd, na den oorlog, tot de ontwikkeling van Rotterdam mee te helpen, omdat er baat bij is, zal te Antwerpen reeds vroegtijdig tot nadenken aansporen.

JULIUS RODENBACH. — Men meldt uit Roelare: Donderdag laatst, 25 November, ontsiep alhier zachtjes in den Heer, Julius Rodenbach-De la Houtre, vader van den Roelarschen dichter en leider Albrecht Rodenbach. De eerbiedwaardige afdijver had den hoogen leeftijd van 92 jaar bereikt.

HELAAS, IN WELKE HANDEN... — In het Departement du Tarn, in Zuid-Frankrijk, verblijven 1800 Belgische vluchtelingen: 1100 ervan zijn Vlamingen, die de Fransche taal niet of slechts gebrekkig kennen. Aldus een mededeeling in de "Dépêche de Toulouse", door Pater Corty, aalmoezenier bij de Belgische vluchtelingen in Tarn.

De Vlamingen krijgen, schrijft de pater, onderwijs in hun moedertaal. De geest, die dit onderwijs bezielt is Belgisch; een begrip dat de pater aldus omschrijft:

"Voor ons, Belgen, zijn de Franschen geen vreemdelingen. Wanneer de Franschen ons vreemdelingen noemen, doet het ons pijn. Belgen en Franschen hebben een gemeenschappelijk historisch verleden (!?) en de tragische Augustusdagen uit 1914 hebben tusschen de Franschen en ons een onsterfelijke alliantie ingeluid."

Het inprenten van broederlijke aanhankelijkheid jegens Frankrijk maakt, verklaart de pater, deel uit van ons onderwijs....

Helaas, in welke handen vallen in Tarn onze arme Vlaamsche menschen? (Vl. St.)

DE OORLOG

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, 5 December. — Officieel: Geene gebeurtenissen van beteekenis.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, 5 December. — Officieel: Geene gebeurtenissen van beteekenis.

Servisch gevechtsterrein

Berlijn, 5 December. — Officieel: In succesvolle gevechten bij Pleveje en in het gebergte ten oosten van Spek werden weer 100 gevangenen genomen. Bulgarsche troepen hebben ten zuidwesten van Pzrend den wijkenden vijand tot den slag gedwongen, verslagen en hem meer dan 100 kanonnen en een grote massa oorlogstuig, waaronder 20 auto's, afgenomen. In het Jama-gebergte ten Oosten van Pebr en halfwegs Czova-Chorido werden Servische achterhoeden achteruitgeworpen.

In Monastir rukten Duitse en Oostenrijksche afdeelingen binnen, en werden door overheden en bevolking uitbundig toegejuicht.

VAN OOSTENRIJKSCH-

HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, 4 December. — Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier: Niets nieuws.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, 4 December. — Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier: De Italianen zetten hun offensief tegen het bruggehoofd van Görz en het noordelijk deel der hoogvlakte van Dobberdo voort. Zwakke aanvallen bij Slavina en de pogingen om onze stellingen daar te naderen zijn afgeslagen. De stad Görz wordt nog steeds beschoten. Sterke Italiaansche strijdkrachten hebben aanvallen gedaan tegen den Monte San Michele en bij San Martino. Onze troepen hebben ze afgeslagen.

Servisch gevechtsterrein

Weenen, 4 December. — Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier: Onze troepen hebben gisteren de hoogten ten zuiden van Plewje stormenderhand genomen. Ook bij Trensjevitza, ten Zuid-Westen van Sjenitsa, zijn de Montenegro's verslagen. Ten Westen van Nowipazar hebben gewapende mohammedanen plunderende Montenegrijnsche bendes verdreven. Gisteren zijn bij Nowipazar en Mitro-witsa 2,000 gevangenen ingeleverd.

VAN TURKSCHER ZIJDE

De Dardanellen

Konstantinopel, 3 December. — Mededeeling uit het groote hoofdkwartier: Af en toe, doch menigmaal aanhoudend vuurgevecht uit stukken van alle kaliber. Bij Anafarta namen eenige kruisers aan de beschieting deel. Bij Ari Boernoee een torpedoboot en een monitor, bij Sed-ul-Bahr een monitor en een gepantserde kruiser. De beschieting van onze stellingen bleef zonder uitwerking.

Onze artillerie verstoofde twee vijandelijke kompanieën infanterie, die op weg naar Koetsjoek Kemikli waren, en deed een munitie-opslagplaats van den vijand in de buurt van Lalebabat Tepe in de lucht vliegen.

Onze artillerie bracht de zware vijandelijke batterij ten Zuiden van Azmak-dere tot zwijgen.

Een van onze vliegers deed een aanval op een vijandelijke vlieger, die de beschieting van de oorlogsschepen leidde en dwong hem te landen.

Bij Sed-ul-Bahr, op den rechtervleugel, slingerde de vijand tijdens een levendig bommengevecht een groote massa torpedo's.

Onze artillerie beschoot verder vijandelijke bataljons, die oefeningen uitvoerden, verstoofde den vijand en bracht hem verliezen toe.

De vijand, die, zooals in ons bericht van 2 December gemeld is, door zijn vliegers op ons hospitaalschip «Resjad pasja» een aanval met bommen liet maan als kenteeken op het schip was aangebracht, welk kenteeken door internationale verdragen erkend is, aarzelt overigens niet al zijn militaire transporten onder de vlag van Genève tegen ons vuur te dekken. Zoo vervoert hij 's nachts in twee hospitaalschepen soldaten, die hij overdag op die schepen gebracht had. Deze handelwijze toont de machteloosheid aan van den vijand en het peil van zijn achtung voor de eenvoudigste wetten der menscheijkheid.

Mesopotamie

Konstantinopel, 4 December. — Mededeeling uit het hoofdkwartier: De vijand tracht zich aan de vervolging door onze troepen te onttrekken door de beschieting te zoeken van zijn kanonneerboten. Elke dusdanige poging om stand te houden wordt, dank zij onzer krachtigen aanvallen, in een vlucht veranderd. Op den ochtend van

den 1sten December berokkende een dergelijke poging den Engelschen zware verliezen.

Wij maakten verscheiden honderden gevangenen en vernietigden twee levensmiddelen geladen transportschepen, nog een vaartuig, twee kanonneerboten, twee caissons en een groote hoeveelheid ander krijgsmateriaal. Onder de gevangenen, die meendeels Engelschen zijn, bevonden zich een majoor, een kapitein en een luitenant-vlieger. De twee veroverde kanonneerboten zijn zeer sterk bewapend. De kanonneerboot «Kemet» voert tien stukken, de «Firkless» 4 kanonnen van 10.5 en 7.5 cm. en 3 machinegeweren. De meeste van de buitgemaakte kanonnen zijn in goeden toestand. De «Firkless» is reeds gebruikt om den vijand te bestoken. Onze van het Noorden van Koet-el-Amara afgezonden strijdkrachten vielen de terugtrekkende vijandelijke colonnes in de flank en brachten haar zware verliezen toe.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Konstantinopel, 3 December. — Mededeeling uit het groote hoofdkwartier: Geen nieuws.

VAN FRANSCHER ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, 4 December. — Officieel bericht van vanmiddag: De nacht is betrekkelijk rustig verbijgegaan. Enkele zware granaten zijn gevallen ten Oosten van Grenay en in de streek van Sapigneul.

In Argonne hebben de Fransen bij Vauquois met goed gevolg een mijn laten springen.

Slagregens hebben de werkzaamheid der artillerie bemoeilijkt.

Parijs, 4 December. — Officieel bericht van hedenavond:

Het voortduren van het slechte weder belemmert de krijgsvieringen.

Tusschenpoosende kanonnade op verschillende punten van het front.

Enkele ontmoetingen van patrouilles in Artois.

Levendige mijngevechten in Argonne. Onze artillerie heeft een zwaar kanon vernietigd ten Oosten van St-Mihiel.

Servisch gevechtsterrein

Parijs, 4 December. — Officieel bericht van het leger op den Balkan:

Verscheiden vijandelijke verkenningen aan het Tserna-front zijn Vrijdag gestuit door onze artillerie.

Kanonnades ten Oosten van Stroemitsa en aan het Engelsche front.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, 3 December. — Officieel bericht van den generaal staf:

In den nacht van den 2den dezer heeft de vijand, na een krachtige voorbereiding met geschutvuur, een stormloop gedaan op het oude station van Podtsjorewitsj, op den linkerover van de Styr, ten Z. W. van Rafalowka. Onze troepen, aanvankelijk teruggedreven, wisten tegen 7 uur 's avonds (van den gden) den oorspronkelijken toestand te herstellen en het station te heroveren.

Onze artillerie heeft door een geconcentreerd vuur op het dorp Semki, op den linkerover van de Styr, bovenstrooms Tsartorsk, den vijand aanmerkelijke verliezen toegebracht en hem op de vlucht gedreven.

In Galicie heeft onze artillerie ten Zuiden van Nowo Aleksiniec aanzienlijke Oostenrijksche troepenconcentraties verstoofd.

De vijand, die gisteren een aanval deed op het dorp Brikoata, ten noorden van Trembowla, is teruggeslagen.

Het vijandelijke offensief tegen Janowka, ten N. O. van Buczacj is door ons vuur gestuit.

Petrograd, 4 December. — Officieel bericht van den generaal staf:

Een offensief der Duitschers in de streek van Dunaburg, bij de hofstede Sjskow (ten N. W. van het Stewenmeer), is door ons gewervu gestuit.

Op de overige gedeelten van het front is de toestand onveranderd.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Petrograd, 3 December. — Officieel bericht uit het Kaukasische hoofdkwartier:

In de kuststreek zijn onze voorhoeden ten Zuiden van het Wanmeer bij de vervolging van de uit de streek van Vaskoenis terugtrekkende Turken ineens tot den weg van Bithlis doorgedrongen.

Op het geheele front wordt reeds eenige dagen een sneeuwstorm. De bergen zijn geheel met sneeuw bedekt.

VAN ITALIAANSCHER ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Rome, 4 December. — Officieel bericht van den generaal staf:

De vijand is in de Tonalezone bij het hospitaal van San Bartolomeo en in het L. d'roal teruggeslagen.

Een verwoede vijandelijke aanval in den nacht van 2 December, op de ver-

sterkingen van de Mrzli, is na een geconcentreerde artilleristische voorbereiding afgeslagen. Nadat de vijand in onze linies was doorgedrongen, werd hij er in een handgemeen uitgeworpen en genoodzaakt tot den aftocht, waarbij hij 500 dooden en 131 gevangenen achterliet.

TELEGRAMMEN

ENGELAND EN AMERIKA

De correspondent te Washington van de «Times» meldt dat het Amerikaansche departement van buitenlandsche zaken het resultaat afwacht van zijn eerste protest tegen het optreden van Engeland ten aanzien van de Hocking en de Genesee. Zoo het antwoord van Engeland onbevredigend is, dan zal, volgens de «Associated Press», een nadrukkelijke klacht ingebracht worden tegen het optreden van schepen voor de beslissing van het prijshof. De Amerikaansche regering zal eischen dat schepen door het prijshof opgelegd worden en dat de behandeling van het hof snel zij.

Een vertegenwoordiger van de Amerikaansche Transatlantische Stoomboot-Maatschappij heeft bij het departement van buitenlandsche zaken geklaagd over het willekeurige optreden van de Engelsche admiraliteit en daarbij in het bijzonder gewezen op de kleine som, 4,500 pond, die er voor het gebruik van de Genesee aangehouden is. Hij zeide dat het eenige excuus voor het schenden van het volkenrecht door de admiraliteit scheen te zijn dat zij gebrek aan schepen had.

OVER DEN VREDE

Uit de Engelsche bladen van gister blijkt ons nu, wat er bedoeld wordt met de «vredesdebatten in den Duitschen Rijksdag», waarover de Londensche pers hoofdzakelijk schrijft. Het zijn vredesdebatten, die, naar de Engelsche bladen aan het Duitse draadloos verspreide officiële nieuws zeggen te ontleenen, deze week in den Rijksdag worden verwacht.

De Duitse socialistische partij — aldus het Duitse bericht, gelijk de Engelsche het weergeeft en dat volgens haar blijkbaar voor het Duitse gezantschap te Washington is bestemd — bereidt een interpellatie voor omtrent de Duitse vredesvoorwaarden. Deze interpellatie is noodig geworden doordat in Duitschland niemand begrijpt waarom onze vijanden na hun diplomatieke nederlagen op den Balkan en hun militaire tegenslagen nog geen vredesonderhandelingen zijn begonnen.

De rijkskanselier zal waarschijnlijk in den Rijksdag binnen enkele dagen de mogelijkheid van vrede bespreken. De debatten zullen vermoedelijk aantoonen dat de regeerders in de landen, die met Duitschland in oorlog verkeerden, nog altijd blind zijn en gelooven aan de uit-hongering van Duitschland en zijn economische tegronderichting en andere dergelijke droombeelden, en dat daarom Duitschland's vredesvoorwaarden, voorgeschreven door zijn overwinningen over de heele linie, niet licht op verstandige wijze zullen worden behandeld en als een blijk van zwakte en oorlogsmoeite zullen worden beschouwd.

Uit Parijs verneemt de «Daily Chronicle» dat 9 December als datum voor de vredesdebatten is vastgesteld.

De «Times» vestigt de aandacht op het artikel in de «Vorwärts» van Dinsdag j.l., waarin er op wordt aangedrongen dat de vredesvoorwaarden vrij en frank in den Rijksdag mogen besproken worden. Het Londensche blad, dat den inhoud van het Duitse socialistische orgaan uitvoerig samenvat, wijst er op dat al wat de «Vorwärts» tegenwoordig schrijft, onderhevig is aan censuur.

GRIEKENLAND EN DE ENTENTE

Uit Athene werd Vrijdag omtrent de positie van Griekenland tegenover de Entente geseind, dat er geen wijziging in den toestand was gekomen; men hoopte dat de Entente haar eischen zou verzachten, waardoor een vergelijk mogelijk zou worden, waaraan de centrale mogendheden ten aanzien van Griekenland geen aanstoot zouden nemen. De pers zag over het algemeen den toestand somber in. Regeering en diplomatieke kringen bewaarden het stilzwijgen, de openbare meening was kalm.

Een later telegram houdt in, dat de toestand zich meer normaal ontwikkelde in zooverre de regeering blijkbaar de geruststellende verzekering had ontvangen dat haar overwegingen van militaire aard in ernstige overweging genomen zouden worden. In officiële kringen hoopt men op een oplossing, die de eischen der Entente zullen bevredigen en tegelijkertijd de militaire belangen van Griekenland niet zullen benadeelen.

Volgens te Parijs ingekomen berichten, zijn de diplomatische kringen te Athene en de Geallieerde middelen van meening dat de toestand zijne grootste spanning heeft bereikt. Men verwijt den Griekschen hoofdstaf van de onderhandelingen te bemoeilijken en ze in het lange te trekken. De Parijsche bladen voegen erbij dat de Grieksche regeering den vertegenwoordigers der Entente een militaire memorie heeft voorgelegd, waarin bevestigd zou zijn dat de Balkanonderneming der Geallieerden voortaan zonder enig

nut is, daar het Servische leger verslagen werd.

De Grieksche regeering zou dienteengevolge het Engelsch-Fransch opperbevel den raad geven hunne troepen in veiligheid te brengen voor het gevaar van een Duitsch-Bulgaarschen aanval, en Saloniki te verlaten.

DE FRANSCHER PERS EN GRIEKENLAND'S HOUDING

De stilstand in de onderhandelingen te Athene, hoopt de «Matin» en de andere Fransche bladen tot het herhaalde vaststellen van het succes der krachtige bedrijvigheid der Duitse diplomatie. Het is duidelijk, zeggen deze bladen, dat Konink Konstantijn het vertrek der Geallieerde troepen wenst. Men zal dus niet verwonderd moeten zijn wanneer het blijkt dat een volledige meeningseensgezindheid met Duitschland, op dit punt, zal gevolgd worden door een eensgezinde actie.

Een geen enkele maatregel tegen dergelijke gebeurtenisheid wordt te Saloniki genomen. De «Matin» oordeelt dat het verlenen der afwachende houding onder dergelijke omstandigheden, eenvoudig misdadig zou zijn.

DE VREDESBEWEGING IN ENGELAND.

Men meldt uit Amsterdam dat gedurende de laatste veertien dagen meer dan 30 openbare vergaderingen in Engeland plaats gehad hebben, waarop men zich beziggehouden heeft met de vredesmogelijkheden.

EEN OPROEP VAN MAARSCHALK MACKENSEN TOT HET SERVISCHE VOLK.

Men meldt uit Pest, dat Maarschalk von Mackensen tot de Servische bevolking den volgende oproep gericht heeft: «Het Servische leger is verslagen. Zoolang de laatste overblijfselen van het Servische leger zullen verder strijden, zullen wij ze bevechten, maar wij zullen uitsluitend tegen het leger strijden en geenszins tegen het Servische volk. Bijgevolg vraag ik der Servische bevolking zich terug naar steden en dorpen te begeven en hunne werkzaamheden op te nemen. Op deze wijze zal de bevolking den vroegeren welstand terugvinden.»

DE FINANCIËLE TOESTAND VAN SERVIE.

Men meldt uit Sofia: De Servische overheid heeft op hare vlucht al de gelds-en metaalwaarden medegenomen, slechts voor 300 miljoen bankbiljetten achterlatend, waarvoor geen metaaldekking meer bestaat. De Bulgarsche regeering heeft door tusschenkomst der Nederlandsche legatie, der Servische regeering verzocht hare verplichtingen na te komen of de verantwoordelijkheid der gevolgen voor hare rekening te nemen.

DE MONTENEGRIJNSCHE SCHATKIST NAAR ITALIE OVERGEBRACHT.

Volgens berichten uit Weenen werden de openbare kassen van Montenegro op Cettinje over Albanië naar Italië gebracht, met het oog op het vooruitschrijden van het Oostenrijksch-Hongaarsch offensief tegen Montenegro. De minister van financiën bevindt zich te Skoetari.

OP HET SERVISCHE FRONT

Londen, 4 December. — De bijzondere correspondent van het «Journal» te Saloniki meldt, dat het Fransche hoofdkwartier den gisteren November een telegram heeft ontvangen, waarin het gewaarschuwd wordt, dat de Oostenrijkers en Duitschers de richting van hun opmarsch veranderen en haastig naar Bulgarië gaan. De correspondent wil zich niet vermengen in verklaring van die verandering te geven, maar stelt toch de vraag, of de veldtocht in het Oosten niet op het punt is een verandering te ondergaan en of de expeditie-troepen te Saloniki elders nuttiger gebruikt zouden kunnen worden. Dat is een kwestie, welke Joffre, die de opvattingen van Kitchener kent, nu met dezen zal hebben uit te maken.

JOFFRE'S OPPERBEVEL-HEBBERSCHAP.

Parijs, 4 December. — De bladen maken zeer verschillende commentaren op de benoeming van Joffre tot opperbevelhebber van alle Fransche legers.

Bladen als «Gaulois», «Figaro» en «Echo de Paris» zien er een verheffing en een kroning van zijn werk, een toemijning van zijn invloed en een verhooging van zijn positie in. Zij begroeten dit feit met geestdrift. Daarentegen vraagt de eeuwige criticus en opposant Clemenceau: Is het een gunst of is het een ongenade, voorafgaande aan zijn vervanging?

De «Petit Parisien» zegt, dat de verantwoordelijkheid voor de leiding van de operaties aan het Fransche front aan een nieuwen generaal zal toevertrouwd worden.

De «Petit Parisien» beschrijft dien, zonder hem te noemen: Gustave Hervé veronderstelt dat Joffre de vertegenwoordiger van Frankrijk in den militairen raad der geallieerden zal zijn en dat een nieuwe opperbevelhebber aan het Fransche front benoemd zal worden.

UIT ROEMENIE.

Berlijn, 4 December. — Het dagblad «Minerva» te Boekarest meldt, dat de gisteren gehouden ministerraad zich bezig heeft gehouden met de binnenlandschen politieke toestand. De minister

HET VLAAMSCH NIEUWS

LETTERKUNDIGE PRIJSKAMP WAARAAN AL ONZE LEZERS DEELNEMEN

UITKNIPSEL Nr 111

Hippoliet Meert

Zie de voorwaarden en schikkingen van den Prijskamp op de 4de bladzijde

heeft zich tegenover een redacteur van de «Minerva» uitgelaten, dat de regeering vast besloten is, om elke daad van geweld van de zijde van de oppositie zoowel in het parlement als op straat te onderdrukken. De regeering zal ook alle tegenmaatregelen treffen.

WERKSTAKING AAN WELSCHE MIJNEN.

Londen, 4 December. — Een aantal kleine stakingen in de streek van Rhouda in Zuid-Wales zijn na korten tijd te hebben geduurd geëindigd.

NOORSCHER SCHEPEN.

Kristiania, 3 December. — De ministerraad heeft heden voorloopige voorschriften vastgesteld betreffende het verbod van verkoop voor schepen aan het buitenland.

JOFFRE

De dekretten, waarbij de post van opperbevelhebber van de Fransche legers wordt ingesteld en generaal Joffre tot dien post wordt benoemd, zijn door president Poincaré uitgevaardigd op voorstel van generaal Gallieni. In den geleidelijk van zijn voorstel schrijft Gallieni o. m.:

«De ervaring, opgedaan door de gebeurtenissen van den dag op de onderscheidene gevechtsterreinen, bewijst dat de eenheid van leiding, onontbeerlijk voor de oorlogvoering, alleen kan worden verzekerd door de aanwezigheid aan het hoofd van alle legers van één chef, die verantwoordelijk behoort te zijn voor de eigenlijke militaire verrichtingen. Met dit doel voor oogen, leg ik u de hier bijgevoegde ontwerpdecreten ter goedkeuring voor.»

DE REDE VAN SONNINO

De rede van Sonnino is in de Italiaansche pers vrij algemeen toegejuicht. Alleen de «Popolo d'Italia» oefent er kritiek op. Erkennende dat de onderteekening door Italië van het verdrag van Londen (om geen afzonderlijken vrede te sluiten) van politieke beteekenis is, omdat daardoor de solidariteit der bondgenooten blijkt, is het blad van oordeel dat Italië daarvan, door zonder voorbehoud aan het bereiken van het oorlogsdoel der entente mee te werken, het bewijs moet geven. Nu ziet het, terwijl Engeland en Frankrijk troepen naar Servië zenden, met het geweer aan den voet toe, hoe dat arme land, bij welks voortbestaan Italië groote belangen heeft, te gronde gaat. Het bepaalt zich tot het zenden van munitie, en levensmiddelen.

Het oorlogsdoel der entente is de vernietiging van Duitschland. Over de vraag of Italië daaraan met alle kracht zal meewerken, heeft de rede van Sonnino geen uitsluitend gegeven; en het blad vraagt zich bezorgd af, of Italië slechts onder zekere voorwaarden tot het verdrag van Londen is toegetreden.

IN DEN RIJKSDAG

De socialistische groep in den Rijksdag heeft met groote meerderheid het voorstel van Ledebor om van den rijkskanselier uitzetting van voor Duitschland aannemelijke vredesvoorwaarden te verlangen verworpen. Het voorstel van Scheidemann tot voortzetting van de huidige socialistische oorlogspolitiek is aangenomen. Het voorstel der minderheid om hun afzonderlijk standpunt in een openbare zitting te mogen verdedigen, is daardoor verworpen.

De meening van de meerderheid der groep is dat Duitschland nog altijd een verdedigingsoorlog voert.

DE DUIKBOOT- EN MIJNOORLOG.

Londen, 4 December. — Lloyd's meldt: Het Engelsche stoomschip «Middeltone» is in den grond geboord. Negentien koppen van de bemanning zijn in Malta aan gebracht. Een is ernstig gewond. Vier zijn dood.

Lloyds meldt voorts, dat het Engelsche stoomschip «Clan McLeod» gezonken is. (De «Middeltone» mat 2506 ton, de «Clan McLeod» mat 3043 ton bruto.)

NIEUWE CONFERENTIE VAN ENGELSCHER EN FRANSCHER MINISTERS.

Londen, 4 December. — De ministers Asquith, Kitchener en Balfour, vergezeld van maritieme en militaire deskundigen, hebben vandaag te Calais geconfereneerd met de ministers Briand, Gallieni en admiraal Lacaze, en zijn vanavond naar Engeland teruggekeerd.

Velerlei

Blijkens de Engelsche verlieslijsten van 3 December zijn 15 officieren gesneuveld, 20 gewond of vermist. Bovendien worden dd. 28 November 470

manschappen als gesneuveld, gewond of vermist opgegeven.

Van de vloot is 1 officier gesneuveld. In Duitschland bestaan thans 140 krijzgevangenkampen, die voor 't meerendeel voor 10,000 man ingericht zijn.

Prins Louis Napoleon, die als officier van het Russische leger den Italiaansche veldtocht volgt, is gekwetst bij een spoorwongeval te Rovato, bij Brescia.

Uit Zwitserland wordt bericht dat keizer Wilhelm, na zijn bezoek aan Weenen, op reis is gegaan naar Sofia en Konstantinopel.

Wij hebben gemeld dat ook de Engelsche soldaten, in navolging van de Fransche, met stalen helmen worden voorzien (trouwen de Duitse spitshebben gaven het voorbeeld). Naar Tennant, de onder-minister van oorlog, in het Lagerhuis heeft medegedeeld, worden er in Engeland nu ook proeven genomen met stalen schilden. De moeilijkheid is een schild te maken, dat niet te zwaar in het dragen is en tevens voldoende beschutting geeft.

Aangaande den vredeskruistocht van den Amerikaan Ford seinde de Washingtonse correspondent van de «Times» Donderdag nog: «De Nederlandsche regeering heeft het ook noodig geacht zich te vrijwaren. De autoriteiten hebben door tusschenkomst van den Nederlandschen gezant hier de heer Ford kennis gegeven, dat zij niet kunnen toelaten dat Nederland wordt gemaakt tot hoofdkwartier van een beweging om zich met de soldaten van de oorlogvoerende partijen te bemoeien.»

Van de Duitse Zionisten zijn tot heden 112 leden op het slagveld gesneuveld.

Buitenland

UITBREIDING VAN DE FRANSCHER KOOPVAARDIJVLOOT

De Lyonsche bladen berichten dat de ministerraad der Kamer een ontwerp van wet zal voorleggen, houdende aankoop van 50 schepen, ten einde de koopvaardijvloot te versterken. Deze schepen zullen dienen voor het vervoer van Engelsche steenkolen, van bevroren vleesch en van petroleum. De onderhandelingen van den aankoop zijn nog niet geslaagd ten gevolge der overdreven eischen der Engelsche makelaars, die 7 1/2 miljoen frank commissieloon verlangen op den verkoop van 100 schepen.

BRYAN'S BOEK OVER INDIE.

De Amerikaansche bladen deelen mede, dat de Engelsche regeering van Washington bekomen heeft, dat het boek van den heer Bryan «De Britsche heerschappij in Indië» niet meer door de Amerikaansche post naar Indië zal vervoerd worden. Men weet dat dit boek, waarin de beweerde misbruiken waaronder de bevolking lijdt, in het licht gesteld worden, in Indië zeer verspreid is.

DE ELECTRICISCHE VERLICHTING VAN PETROGRAD.

De gouverneur-generaal heeft bevolen dat de levering van electriciteit met 30% zal beperkt worden met het oog op de duurte van de steenkolen.

IN ZWEDEN.

Bij Lulea (Zweden) is Donderdag door onbekende oorzaak 600 K. G. dynamiet ontploft. Verscheidene menschen zijn zwaar gewond. Hoe groot de stoffelijke schade is, vinden wij niet vermeld.

PORTUGAL.

Alfonso Costa, de minister-president van het nieuwe Portugesche kabinet, heeft Donderdag, toen het ministerie voor het eerst voor de Kamer verscheen, gezegd, dat de belangen des lands der nieuwe regeering boven alle partijbelangen zullen gaan en dat zij, in verband met de internationale positie van Portugal, de tot dusver aangenomen houding zal handhaven.

IN ZUID-AFRIKA

Uit Kaapstad wordt aan de «Times» gemeld, dat generaal Botha bij de hervatting van het debat over de amnestie in de Volksvergadering gezegd heeft, te betreuren dat Hertzog een goede gelegenheid om de eenheid te herstellen had voorbij laten gaan. Hertzog's houding was er op berekend bitterheid en ongeluk te zaaien. Hij, Botha, was ter vergadering gekomen, bereid, om te vergeven en te vergeten, maar de nationalisten hadden een onverzoenlijken geest getoond, waarvan de bestendiging zou leiden tot een toestand, die honderdmaal erger zou zijn dan eenige vroegere toestand.

Botha gaf nadrukkelijk als zijn meening te kennen, dat de dag zou komen, waarop de Zuid-Afrikanen zouden in-

zien, dat de toekomst uitsluitend door een cendrachtig volk kon worden verzekerd. De regering zou niets liever willen dan de rebellen in vrijheid te stellen, maar wegens de houding van hun gesteren betrouwen de regering, dat een algemeene amnestie voor het oogenblik in strijd ware met de veiligheid. Het deed generaal Botha leed, te spreken over de straf van generaal De Wet en andere rebellen, zijn vroegere wapenbroeders in den Boerenoorlog, maar vriendschap, zeide Botha, moest wijken voor plicht. Hij deelde mede, dat de regering het amendement van Merri-man had overgenomen, waarbij elementen voor afzonderlijke gevallen aanbevolen wordt.

Binnenland

UIT THIENEN EN OMSTREKEN

Diefstallen. — Af en toe worden des nachts bij de landbouwers diefstallen gepleegd. Te Neerlinter en te Wommersom werden uit de lokalen van het voedingskomitee gansche stukken spek geroberd. Te Orsmat, te Overhespen, te Melckwezer werden vette zwijnen van waarde en uit een weide een vette koe geroofd. Te Heelenbosch werd graan uit de schuur van een inwoner gestolen. Plaatselijke burgerlijke nachtwacht dringt zich op en is dan ook al in sommige gemeenten werkzaam. Men denkt algemeen dat eene dievenbende ingericht is. De politie volgt een ernstig spoor.

Mond- en klauwzeer. — Deze besmettelijke kwaal teistert op verbaasende wijze het hoornvee en de varkens der streek. Hoogdringende maatregelen nopens de verzorging en het openbaar verkeer zijn dan ook door het bevoegd bestuur genomen.

Beetenteelt. — Deze winstgevende kultuur is in het Saspeugse betrekkelijk wel gelukt. Het suikergehalte is normaal: van 14 tot 17 t. h. Enkel het gewicht is enigszins minder dan in vroeger jaren, zulks is te wijten aan de vroeger overvloedige regens en aan den mangel van kunstmeststoffen.

Opstootje. — Op de Vrijdagmarkt eischen de boerinnen overduidelijk prijzen voor hun boter. De Duitse overheid stelde oogenblikkelijk den prijs op 4.50 fr. den kgr. Dit verwekte heel wat beroering.

Bedreigingen. — Te Neerhespen eische een landlooper, onder zware bedreigingen, van een boerendochter, in hare ouders woning de som van vijftien franken. De schurk nam de vlucht bij het binnentreden van een jongeling gebuur. Te Neerwouden stal een onbekende indringer vijftien franken van een vrouw, wier man aan 't front is. De plaatselijke Duitse overheid doet neerstige opzoekingen.

Avondconcerten. — Sedert ettelijke weken worden in de bijzonderste koffiehuizen der stad kamermusiekavonden in gericht door een gezelschap menschenlevende kunstenaars. Zulks met het oog op liefdadige doeleinden. Puntigheid, voldoende toonschakering en rijke melodie-verseidenheid, kenmerken de klankschoone uitvoeringen van dit klein, doch knap orkest. De muziek is met veel afwisseling van kleur en rythmus geïnstrumenteerd. Het geheel is tintelend en levendig; de vertolking vlekkeloos en het samenspel mooi en voortreffelijk. Telkens ontvangen de concertbezoekers die uitgelezen audities zeer warm en sparsen ze hun geestdriftig applaus niet.

Nieuws uit Brussel

ZELFMOORD VAN EEN JONG MEISJE. — Een 15-jarig meisje, die dagbladen verkoopt op den hoek der Koninklijkestraat en Leuvense Plaats, Susana L., wonende Warandemarkt, kreeg gisteren eene opmerking van hare moeder; het meisje, hierover ten zeerste gebedeld, wierp hare dagbladen weg en liep rechtstreeks naar de Stapelhuis-kraai, waar zij in de vaart sprong! Verscheidene ooggetuigen snelden de wanhopige meid dadelijk ter hulp, doch zij kwam niet meer boven, en alle opzoekingen om haar lijk te vinden bleven vruchteloos. Eerst lang nadien vischte men de meid op en werd het lijk naar het doozenhuis gebracht. Men oordeelde over de wanhoop der arme moeder!

GESCHIEDENIS DER MUZIEK. — In de Koloniale Vereniging, Stassartstraat, te Elsene, zal op 9 December de vierde voordracht gegeven worden der reeks, over « De Geschiedenis der Muziek », ingericht door M. de Trévy. Deze voordracht, gepaard met uitvoeringen, zal handelen over « De Belgische Toondichters » en gewijd zijn aan Cesar Frank, G. Zekeu, L. Dubois, Sylvain Dupuis, R. Gilson en Fr. Rasse; vooraf eene « causerie » van Mter Mangin.

BANDIETEN. — Kerels, die waarschijnlijk wisten dat rond den middag het huis Pelgrims, in de Broekstraat, 80, slechts door een enkelen bediende wordt bewaakt, zij arond dat uur het huis binnengingen, hebben den wachter vijf messtekken toegebracht en zijn er in gelukt voor 20,000 frank stoffen te robben! Het Parket kwam ter plaatse. In 't midden der stad en in vollen dag zulke stoutmoedigheid aan den dag leggen is nog al kras!

DIEF AANGEHOUDEN. — Gister stond eene kar met bloem voor 't Voedingskomitee aan de deur van 't Ge-

meentehuis, van Ste-Agatha-Berchem, terwijl een paar honderd personen op rij stonden om winkelvaren te bekomen. Een kerel van ongeveer 20 jaren kwam op de kar toegestapt, nam er een zak bloem af en wilde er mee vanonder trekken, heel leukweg, doch hij werd natuurlijk geknipt en naar St-Gillis gebracht.

PAARD GESTOLEN. — Te Neerzellek werd gister nacht kar en paard gestolen, bij landbouwer J. B. Leo; de inwoners hebben niet het minste gerucht gehoord. Het paard is eene schoone volle merrie van 8 jaar, grijs, met witte plek op den kop, korte gefriseerde staart. Een goede beloning wordt uitgelooft aan hem die op het spoor der dieven kan brengen.

HUIZEN GEPLUNDERD. — Zonder dat de slapende bewoners ook maar door het minste gerucht gewekt werden, drongen dieven in de woning van M. G., rentenier, Vallestraat, te Elsene, en haalden er alles weg wat eenige waarde bezat, braken de meubels van het gelijkvloers open, vonden eene som van 300 frank in geld en ontvreemden daarenboven nog voor 3,000 frank juwelen. De politie opende een onderzoek, doch van de stoutmoedige dieven werd niet het minste spoor ontdekt.

AVONDLESSEN TE VORST. — Ook te Vorst werden een aantal avondleergangen ingericht van het grootste belang. Deze lessen, volstrekt kosteloos, zullen tot einde April gegeven worden in de gemeenteschool der Dudastraat, door een uitgelezen leeraarskorps, waartusschen wij aanmerken: M. Burvenich, voor Engelsche taal; M. Noy, Duitse taal; M. Bourguin, die sterrekunde onderwijst; boekhouden wordt gegeven door M. Depas, en hedendaagsche geschiedenis door M. Grosjean. Deze namen zeggen genoeg voor de degelijkheid der leergangen. Ook is de bijval groot, en voor de eerste vijf leergangen zijn er meer dan 250 inschrijvingen!

Buiten de hoogervermelde lessen worden nog de volgende vakken onderwezen: Fransch, Vlaamsch, rekenen, praktisch recht, Spaansch, Italiaansch, gezondheidsleer, enz.

Er is dus ook te Vorst middel om van de vele vrije uren, waarover men heden beschikt, een goed gebruik te maken.

ALLERLEI. — Tijdens October werd door het « Kistje van den soldaat » fr. 39,628 ontvangen; er was toen in kas 46,356 fr.; de uitgaven beliepen fr. 38,968, zodat er op 31 October nog 7,388 fr. ter beschikking bleef. 15,016 kistjes werden gedurende deze maand verzonden, waarvan 8,000 aan behoeftige jongens. Er werden 292 soldaten aangenomen door liefdadige burgers, wat het totale aantal op 1,843 brengt. Sedert het ontstaan van 't Werk werden reeds 88,331 kistjes verzonden.

De Spaarkas is open voor het publiek alle dagen der week, Zon- en feestdagen inbegrepen, voor wat de storkingen betreft. Bij uitzondering zullen de winketten gesloten blijven op 25 December (Kerstmis) en op 1 Januari.

De Ten-Noey werden maatregelen genomen tegen het overvragen der prijzen voor aardappelen op de markt. Een dergelijk besluit zal ook genomen worden, naar we vernemen, voor het bepalen der prijzen van de koloniale waren, die zullen aangeslagen worden door de politie in geval van overvragen.

In de Kraai, St. Michielstraat, heeft op dit oogenblik een wedstrijd plaats voor pijpenrookers, ingericht door de aldaar gevestigde « Pijpenbranders ». Wier voorzitter het rekord houdt met 3 ure 41 m. voor het rooken van 3 1/2 gram tabak! De wedstrijd heeft Zaterdag avond plaats, en de opbrengst komt ten goede aan het Werk der verminkte soldaten. Wie zou er daarvoor niet eentje stoppen!

Een biljardwedstrijd wordt uitgeschreven bij M. L. Huysentruyt, 55, St. Gillis-Voorplein, ten voordeele der kinderen onzer verminkte soldaten. Er zal gespeeld worden alle dagen, van 5 December tot 31 Januari.

Een dergelijke wedstrijd ten voordeele der krijgsgesvangenen werd ingericht bij M. Schoonhoeve, 3, Weenenstraat, te Elsene; er wordt tot op 11 December gespeeld.

Er hangt een bericht aan 't scheidhuis waarbij gemeld wordt dat, ten einde het afleveren der persoonbewijzen te bespoedigen, de burelen ook Zondag zullen open blijven te Brussel, zooals iederen weekdag.

Kunstnieuws

TOONEEL

Koninklijke Nederlandsche Schouwburg
Margaretha Gauthier
II.

Zaterdag had met, zeer veel sukses, de eerste opvoering voor dit jaar van *Margaretha Gauthier* plaats.

Over de denkwijze waaraan het zijn ontstaan te danken heeft, hadden wij het gisteren reeds.

Het stuk zit goed ineen. Door de noodzakelijkheid van het tooneel, heeft de intrigue enkele kleine wijzigingen moeten ondergaan; het spel is er moeilijker op geworden, want gevoelens die slechts langzaam ontstaan, moeten plotseling tot stand komen nu.

Een ander nadeel van het overzetten is geweest dat — wat echter in zijn tijd veel minder als 'n gebrek werd aanzien — de personages al te veel symbolen worden. Welke lichtekooft heeft ooit een zoo klaren blik in haar eigen toestand gehad als deze fee der camelias!

Armand Duval, een jongeling van goeden huize, is verliefd geworden op

Margaretha Gauthier, een bekendheid in de wereld der lichtekooft. Zij heeft den naam van de « Cameliadame » gekregen, omdat zij alleen van deze bloemen houdt.

De vurige liefde van Duval treft Margaretha zoodanig dat zij alles daaraan opoffert en met Armand naar den buiten gaat wonen, waar zij zich geheel aan hare liefde kan wijden.

De vader van Armand Duval komt haar daar opzoeken en houdt haar voor oogen dat hare liefde het ongeluk is niet alleen van zijn zoon, maar ook nog van zijne dochter, die op het punt staat van te trouwen, en wier huwelijk afspringen zou als men de betrekkingen moest vernemen welke tusschen Armand en Margaretha bestaan.

Margaretha offert zich op voor Armand. Zij vlucht naar Parijs, waar zij de bede van de Varville, die haar reeds lang begeert, aanhoort.

Armand vergeet haar echter niet. Op een bal waar hij haar ontmoet, heeft een onderhand plaats tusschen hem en haar, en op het einde waarvan Armand in razende jaloesie, Margaretha zwaar beleedigt, hetgeen tot een tweegevecht aanleiding geeft tusschen Armand en de Varville.

Intusschen is Margaretha Gauthier, die zwaar aan toring lijdt, erg ziek geworden. Zij wordt verpleegd door eenen vriend en door hare kamier. Armand die haar, ondanks alles, liefheeft, komt haar bezoeken, en zij sterft in zijne armen gelukkig en tevreden, terwijl Armand met wanhoop uitroept: « Wat zal er van mij geworden? »

Het spel was buitengewoon goed.

Mev. Bertrijn beelde talentvol Margaretha uit. Van de courtesane tot de stervende sentimentele liefhebber, beelde zij al de gemoedsstanden zuiver uit. Vooral kwam haar spel goed tot zijn recht, in de laatste tooneelen van het 3e bedrijf. Op het einde van het 1e, vóór zij Armand de roode camelia geeft, zagen wij haar gaarne 'n tintje meer hartelijk en minder koket.

Dat is trouwens de enige aanmerking die op de geheele opvatting te maken is, dat het, wij zouden haast zeggen, te gezond en te modern gespeeld werd. Dumas' tijd was er eene van kranige gevoeligheid. Bij 'n andere opvatting heeft zijn sociaal inzicht geen zin meer.

Zoo was ook de heer Bertrijn niet zekelijk verliefd genoeg op sommige oogenblikken. Dit kwam vooral tot uiting op het einde van het 4e bedrijf, waar o.i. de overspanning van zijn zenuwen hem tot cynisme moeten drijven, als hij Margaretha geld toewerpt. Dit heeft hem echter niet belet heel goed spel te geven, speciaal, op 't einde van het 3de bedrijf en in het 5de. Dit was heelemaal iets voor hem.

Op hen beiden rustte bijna heel het stuk. Verder r was Mevr. Ruysbroeck 'n typische prudencie, enkel wat te volksh, er mag niet vergeten worden dat Pr. vroeger ook 'n elegante was. Mev. Bertrijn was lief, teeder en naïef als Nichette, zij gaf aan het 3de bedrijf 'n blij, zonnig tintje. De heer Ruysbroeck beelde goed den trouwen vriend uit. De heer P. Janssens kende zijn rol van Vader Duval niet voldoende. Mev. Vervoort was 'n hupsche vriendelijke dienstbode, opgewekt spel. Mevr. Noterman was bijzonder elegant als Olympia. De heeren Herrevyrs en Cauwenberg typeerden goed. De heeren Van de Putte, Remy, Van Gool, Thees en Schmitz bevielen.

De regie was te modern opgevat, verder goed, voor het 4de bedrijf zeer goed. Als wij reeds zeiden was de bijval — naar verdienste — buitengewoon groot.

Krinoon.

Duitsche Mededeelingen

BEKENDMAKING

Op grond mijner verordening van 30 Juni j. en 23 Juli j. (n. 5) betreffend den horenoogst 1915, evenals mijner verordening van 28 Augustus j. betreffend koren en meel uit vroegere oogstjaren, heb ik op voorstel der « Zentral Ernte Kommission » de hoogste prijzen voor den verkoop van gedroogd koren, meel, zemelen en brood voordehand als volgt vastgesteld:

Voor tarwe uit stapelplaats of molen geleverd, fr. 34.20 per 100 kgr.; voor rogge, id., fr. 26.50; voor spelt, id., fr. 24.55; voor moutelstuijn, id., fr. 28.35; voor tarwezemelen uit molen geleverd, fr. 22.00; voor roggezemelen, id., fr. 18.00; voor tarwemeel aan de bakkers en gebruikers geleverd, fr. 43.35; voor roggemeel, id., fr. 34.40; voor tarwebrood aan de gebruikers geleverd, fr. 0.40 de kgr.

Deze hoogste prijzen worden van af 1 December van kracht. De « Provinzial Ernte Kommission » wordt de bevoegdheid verleend, voor de omschrijving van enkele gemeenten op aanvraag of na raadpleging van de burgemeesters, telkens eenen lagere hoogste prijs voor tarwebrood, evenals hoogste prijzen voor brood, voor de vervaardiging waarvan roggemeel wordt gebruikt, vast te stellen.

Voor de verkoopen der voortbrengers van tarwe en rogge aan het Nationaal Hulp- en Voedingskomitee, blijven de in mijne bekendmaking van 10 Augustus d. j. (n. 44) vastgestelde hoogste prijzen van kracht.

Brussel, 23 November 1915.
Der General-Gouverneur in Belgien,
Freiherr von BISSING,
Generaaloberst.

Stadsnieuws

HOTEL WAGNER

Kunstlei, n° 1, bij John CASSIERS
Alle dagen **VERSCHIEDE MOSSELEN** en **PALING**. Gezellig koffiehuys en prachtige spijzaal. Lekker gerstenbier. Hotel van allereersten rang.

Liefdadig werk voor onze krijgsgesvangenen. — De Antwerpse Neringdoershand is in de gelegenheid gesteld op Dinsdag 7 en Woensdag 8 dezer, telkens te 8 ure (T. U.), een luisterrijk avondfeest in te richten ten voordeele van voornoemd werk in « Palais d'Été », Carnotstraat. Buiten een keurig verzorgd cinemaprogramma, zullen verschillende varieténummers vertoond worden.

Wie zich dus wil vermaken begeve zich naar deze beide vertooningen en steune aldus het liefdadig werk voor onze krijgsgesvangenen.

Ingezonden

Waarde Heer Hoofdopsteller,

In het nummer van het « Vlaamsche Nieuws » van 27 November, gaf de heer J. Peilder een prachtig en voor onze fransklons zeker moeilijk te verteren artikel! Moedig als altijd zullen zij op zijne verschillende rechtstreeksche vragen wel... zwijgen.

Hij schreef onder andere ook: « Zijn er nog niet genoeg onheilen gebeurd doordat de officieren tegen hunne soldaten niet konden spreken dan door eenen taalman, waardoor er een kostbare tijd verloren ging? Zijn er nog geen slachtoffers genoeg gevallen, door dat de officieren niet konden spreken met de bewoners van de streek, juist met die lieden, het best in staat om hun juiste en kostbare inlichtingen te geven? »

Ziehier in verband daarmee een persoonlijk geval, dat mij nog steeds levendig in het geheugen is gebleven.

Het was op 2 October 1914, en zooals gewoonte trok ik per fiets naar die plaatsen waar men het geweldigste kanongebulder hoorde.

Lier had ik 's middags bezocht, dat in den morgen fel beschoten was geweest, en van daar kwam ik langs binnenwegen op den steenweg naar Waarloos, daar toen heel de beschieting op Waelhem geconcentreerd scheen.

Pas op dien steenweg, kwam een militaire automobil aangereden, stopte wanneer hij mij ontmoette. dienstwillig richtte ik mij naar hem toe in de meening dat eene inlichting van mij gewenscht werd, doch neen, zonder de minste reden, maar met eene ongehoorde brutaliteit moest ik vanwege een Waalsch aspirant officier de grievendste beleedigingen hooren, maar niet in onze taal (wellicht is die niet geschikt voor zulke gemeenheden.) Ik oordeelde echter dat het oogenblik te ernstig was om hem dit te zeggen, daarbij het zou mij wellicht nog meer onaangenaamheden bezorgd hebben, en ik zweeg, ik hield mij eenvoudig of ik er geen woord van verstond en liet hem zoo al zijne gal tegen de Vlamingen uitbraken. En wij die gemeend hadden dat het gevaar waarin het Vaderland verkeerde, de genegenheid der Walen voor de Vlamingen onvermijdelijk moest doen stijgen, te meer gezien het overwegend getal Vlaamsche jongens in ons leger, moesten hier tot onze bittere spijt vaststellen dat de haat van broeder Waal nooit zoo hoog was geweest als nu tegen al wat Vlaming heette.

Nooit zal ik die oogenblikken vergeeten!

Nadat de auto weggetuif was vervolgde ik mijnen weg naar Waelhem toe, en nog geen kilometer verder kwam in gestreken draf een jong ruitertijluite-nant aangereden; juist aan eene kleine hoeve ontmoetten wij elkander, doch met eenen korten ruk houdt hij zijn paard in en richt zich tot de boerin die nieuwsgierig aan haar hek kwam staan.

Nog gansch onder den indruk van de grievende scheldwoorden bij de vorige ontmoeting, en vast besloten desnoods kost wat kost de vrouw tegen mogelijke beleedigingen te verdedigen, bleef ik staan en zag toe op enkele stappen afstand.

Deze officier scheen echter wat beschaafder, en vroeg en hervroeg, deed teekens en allerlei gebaren waarop de vrouw met andere gebaren antwoordde. Ik trad nader, en hoorde weldra dat die piepjonge overste geen sikkepit Vlaamsch kende!

Zie, wat ik daar bijwoonde ware voldoende geweest om al die zoogezegde volksvertegenwoordigers rouwmoedig op hun borst te doen kloppen en te zeggen: Wat hebben wij gedaan met die ellendige legerwet te stemmen, waarin alle schandelijke misbruiken op taalgebied bestaig werden, en alles overgelaten werd aan de beslissing van door en door verfranschte ministers.

Naar ik hoorde was er spraak van een groep geniesoldaten met hun getuig (groep die ik enkele kilometers vroeger bemerkt had, verscholen onder boomen en hagen) die bij hoogdringende oproepen werden, en die den vorigen nacht op die hoeve hadden doorgebracht. Nadat het gebarensel nu minstens vijf minuten geduurd had, meende de officier begrepen te hebben dat die soldaten vertrokken waren langs den kant vanwaar hij gekomen was, en maakte aanstalte om terug te keeren.

Gedurende al dien tijd had ik aandachtig toegelusterd doch geen woord ge-

sproken, maar in mijn Vlaamschgeinzd gemoed werd een strijd geleverd zooals ik er op zulke korte oogenblikken nooit eenen gekend had; daar had ik nu langs den eenen kant, de pas opgelopen striemende beleediging tegen al wat mij als Vlaming heilig was; en daartegenover mijn vaderlandsche plicht!

Een oogenblik bleef ik besluiteloos; dan riep ik den officier terug en 'k trad op als taalman tusschen hem en de vrouw. Ik legde hem uit hoe de vrouw te kennen had gegeven dat die soldaten na een honderdtal meters verder eene plaats gezocht te hebben waar de baan eene dubbele breedte had, daar hunne wagens en materieel omgedraaid hadden en... dus eene tegenovergestelde richting ingeslagen hadden dan die, welke hij meende te nemen; ik legde hem tevens uit waar bedoelde soldaten zich op dit oogenblik bevonden. Zonder mij te bedanken, wat hem zeker tegenover een Vlaming overbodig scheen, gaf hij zijn paard geweldig van de sporen en vertrok pijlsnel naar de plaats door mij aangewezen. — Misschien bracht hij mij jongens de redding...

Had hij mij begrepen? Ik hoop het ten minste.

Maar wat zou er gebeurd zijn ware ik daar niet toevallig geweest? En zou men die vrouw misschien niet vervolgd hebben om verkeerde inlichtingen door haar verschaft? Want die onbevoegde overheden weten daarbij nog altijd de schuld op de minderen te schuiven.

Wie weet hoeveel dergelijke en veel erger feiten nog, zijn in dezen oorlog voorgevallen? Is het niet om te weenen, als men bedenkt dat Vlaamsche jongens als slachtoffer gevallen zijn van de taal-onkunde hunner officieren, die het beneden hunne waardigheid achtten de taal van het grootste deel der Belgische bevolking, de taal der meerderheid hunner soldaten te leeren! Een feit weet ik zeker, mij door den heer L. O., meegedeeld, die het wist van zijn vriend, den Vlaamschen schrijver A. Hans... Maar later, na den oorlog meer daarover.

In alle geval is het zeker dat deze oorlog de waarheid zal bewezen hebben, van wat prof. Bolland, de gekende Hollandsche wijsgeer, ons in een zijner voordrachten een drietal jaren geleden zei: « Een leger waarin soldaten en officieren elkander niet verstaan, is een leger dat onvermijdelijk naar de nederlaag gaat. »

KOENRAAD.

Mijnheer
Henri BREEDENRAEDT
Echtgenoot van Mevrouw
Anna Maria Coletta UYTENDROEK
geboren te Leuven, op 29 Mei 1832, en overleden te Antwerpen, op Zaterdag 4 December 1915, voorzien van de laatste H.H. Sacramenten der sterfenden.
Ued. wordt beleeft verzocht den plechtigen lijkdienst bij te wonen, welke zal plaats hebben op Dinsdag 7 December 1915, ten 11 uren (Tienuur), in de parochiale kerk van het H. Hart van Jesus (Beeldestraat).
Vereniging in voornoemde kerk.
De begrafenis zal plaats hebben op het Kiekkhof.
Verzoek noch bloemen noch kronen te zenden.
Antwerpen, 5 December 1915.
Diambergstraat, 64.
Henri Jansen, best. van begraf., Louisastraat, 1, Antw., 1112

Akten van Handelsmaatschappijen

neergelegd ter griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen

Balansen. — Naamlooze maatschappij « Compagnie Industrielle Union », te Olen. Balans op 30 Juni 1915. Beheerders: de heeren Fr. Good, koopman; Th. Kreglinger, koopman, te Antwerpen; Maurice Speth, koopman, te Schepelingen; Jan Fr. Speth, koopman, te Cappellen; en Pieter Jos. Leemans, afgevaardigde-beheerder, te Olen. Commissarissen: de heeren A. Torhoudt, volmachthouder, en J. Lenssens, expert-boekhouder, te Antwerpen. In algemeene vergadering van 5 Oktober 1915 is het mandaat van de heeren A. Torhoudt en J. Lenssens vernieuwd geworden.

Naamlooze maatschappij « Société anonyme des Horloges de Précision, système Normal Zeit », te Antwerpen. Balans op 31 December 1914.

Naamlooze maatschappij « Crédit Foncier Sud-Américain » (Credito Territorial Sud-Americano), te Antwerpen. Balans en lijst der aandeelhouders op 30 Juni 1915. De beheerraad: de heeren Albert Kreglinger, voorz.; Victor Bracht, Prosper Creutz, Hugo Michiels, Max Osterrieth, te Antwerpen; Louis Mahieu, te Brussel; Hugo van Bernard Albert Bracht en Ernest Van Peborgh, te Buenos-Aires. Het college der commissarissen: de heeren Karel Bausse en Mariano de Bary, te Antwerpen.

Het blijkt uit eene akte in dato 15 November 1915, verleden vóór Mter Belloy, notaris, te Antwerpen, dat: 1) M. Vogels, klerk; 2) Jufvrouw Maria Vogels, zonder beroep; 3) Dame Elisa Vogels, echtgenote van M. Ch. Hens, volmachthouder; 4) Dame Carolina Vogels, echtgenote van M. Theodor Cools, natiebaas; 5) Dame Bertha Vogels, echtgenote van M. Frans Venkeleer, stouwer; 6) M. Prosper Vogels, volmachthouder; 7) M. Louis Vogels, stouwer; 8) M. John Vogels, klerk; en 9) M. Hendrik Vogels, koopman, allen te Antwerpen, aan de heeren Jan Kennes en Paul Van Mechelen, beiden handelaars, te Antwerpen, het maatschappelijk deel hebben afgestaan, hetwelk heeft toebehoord aan

hunne overledene ouders, Theodor Vogels en Isabella Kaeses, in de maatschappij in gezamenlijken naam « Vogels en Van Mechelen », opvolgers van Jacobs-Nys en Cie, gezegde maatschappij gesticht den 24ste September 1909.

„ASPHALTOR“

Naamlooze Vennootschap voor Asphaltwerken

De heeren aandeelhouders worden verwittigd dat de jaarlijkse algemeene vergadering zal bijeenkomen den 13 December 1915, te 11 uur 's morgens (T. U.), ten maatschappelijkem zetal, 88, Leopoldslai, Antwerpen.

DAGORDE:

1. Verslag van den beheerraad en van den commissaris.
 2. Goedkeuring der balans en der rekening van winsten en verliezen.
 3. Ontlasting toe te staan aan de beheerders en aan den commissaris.
 4. Allerlei.
- Om tot deze vergadering te worden toegelaten zullen de heeren aandeelhouders zich te gedragen hebben volgens art. 27 der statuten. 1075

Rechterlijk Nieuws

Een zonderlinge zedenzaak

De zonderlingste, ja, die we ooit hebben gehoord. Daar de behandeling met gesloten deuren plaats had, kunnen we er niet veel van mededeelen, — ofschoon we er wel wat meer van weten, — doch volgens de wet, mag er, — en zulks is zeer begrijpelijk, — geen verslag worden gegeven van hetgeen daar achter de blinde muren gezegd wordt, zoonit had de niet-openbaarheid geen betekenis.

Waarom wordt voor sommige zaken de zitting bij gesloten deuren gehouden? — Omdat, zoo de wet zegt, de openbare behandeling een gevaar voor de zedelijkheid zou kunnen opleveren. Er zijn immers van die bedorven menschen, die azen op schandaal, en die in hetgeen zij zouden vernemen, wellicht aanleiding zouden vinden om hunne slechte driften te voeden. Indien nu de dagbladen zouden drukken, — gesteld dat hun zulks toegelaten werd, — wat het publiek niet moet hooren, dan ware dit nog veel erger, omdat hetgeen gedrukt staat, meer verspreid wordt en meer kwaad s'icht dan hetgeen enkel van de tong komt.

Houden we ons dus, in zooverre het mogelijk is, met de hier bedoelde zaak bezig.

Twee vrouwen, wonende in een herberg, in eene straat waar, volgens het algemeen gerucht, verschillende huizen in geen te besten geur staan, waren becht van openbare zedenschennis; dit wil zeggen in 't volle van de herberg hadden zij zich verpoend in een kostuum en in een houding die ten zeerste van aard waren om aanstoot te wekken.

De twee vrouwen bekenden volmondig dat het zoo was, zooals zij van eerst af gedaan hebben, maar verklaarden, zooals zij ook voor den rechter ter instructie, hr Steyaert, gedaan hadden, dat zij door zekere personen daartoe waren gedwongen geworden. De rechter ter instructie had de politie verzocht een onderzoek te doen en de politie had bevonden dat er vroeger inderdaad nooit iets dergelijks in bedoeld huis was voorgevallen...

De rechtbank moet dan ook de volledige overtuiging gehad hebben dat er « dessous » in de zaak zijn, zooals de verdediger, adv. Van Lil, met naam en toenaam, zooals men zegt, aantoonde; want de betichten werden slechts veroordeeld de eene tot 50, de andere tot 26 frank boet, en dan nog voorwaardelijk.

Nooit werd voor zulke erge feiten, zulke gedoogzaamheid aan den dag gelegd.

Veroordeelingen

Tusschen den 26n November en den 3n December 1915, zijn de volgende straffen uitgesproken geworden:

a) door den Gouverneur: Bernhard Geerts, Hoboken, inbreuk op de verordening aangaande het houden van duiven: 3 dagen hechtenis; Leo Van Eynde, Hoboken, overtrad de bepaling van de maximumpunten voor aardappelen: 14 dagen hecht; Eulalie Nante, Antw., zeldte feit: 1 week gevang; J. B. Hendrickx, Lier, omdat hij eenzoon niet aangemeld had: 14 dagen gevang; Anton Genens en J. Genens, Lier, zeldte feit: elk 4 weken gevang; C. Eickelmann, Dorcshout, verboden grensoverschrijding: 10 dagen hecht; b) door het Gouvernementsrecht: F. Van Hopendorn, Antw., wegens diefstal: 3 maand gevang; Jozef Jacobs, Borgerhout, meldde zich als Belgisch soldaat te laat aan: 3 maand gevang; J. Adriaens, Burghet, zeldte feit: 3 maand gevang; G. Van Rillaes en Paul Kegelers, Antw., geven vet niet op: elk 50 mark; c) door den Kommandant: Irma Labiau, Brussel, reisde zonder identiteitsbewijs: 7 dagen hecht; Leonie Schelker, Antw., zeldte feit: 5 dagen hecht; Anna Massot, Antw., beleedigde de Duitchers: 14 dagen hecht; F. Matthieusen, Antw., wegens diefstal: 14 dagen hecht; P. Van der Voort, J. Bol, H. Van Broeck en Jules Peeters, Antw., ontrokken zich aan de aanmeldingsverplichting: elk 30 mark; Jos. Naringen en F. Grosjean, Antw., reisden zonder toelating van het Medekant: elk 5 mark; Aug. Schellekens, Antw., dreef zonder toelating handel in aardappelen: 30 mark; Th. J. Ostersteyne, Antw., fietste zonder pas: 5 mark; R. Vanderpool, Antw., fietste zonder bewijs: 60 mark; J. A. Colinet, Antw., overtrede van het aankomst: 60 mark; N. Weymans, Antw., reisde zonder pas: 30 mark; J. Meirens, Antw., reisde zonder pas: 10 mark; J. Carpentier, Antw., verzamelde de controleverga-dering: 9 mark.

